

ความเห็นส่วนตัว
ของ นายณภตล เทพพิทักษ์ ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

คำวินิจฉัยที่ ๗/๒๕๖๓

เรื่องพิจารณาที่ ต. ๒๒/๒๕๖๒

วันที่ ๒๗ เดือน พฤษภาคม พุทธศักราช ๒๕๖๓

ระหว่าง { นายวิทเทววิน จิบเบอ ยูลิชชีส ไมเคิล หรือ
จิบเบอ ยูลิชชีส ไมเคิล วิทเทววิน
ผู้ร้อง
ผู้ถูกร้อง

ประเด็นวินิจฉัย

การเนรเทศบุคคลสัญชาติไทยออกนอกราชอาณาจักร หรือห้ามมิให้ผู้มีสัญชาติไทยเข้ามาใน
ราชอาณาจักร จะกระทำได้หรือไม่

ความเห็น

ผู้ร้อง คือนายวิทเทววิน จิบเบอ ยูลิชชีส ไมเคิล อ้างสิทธิตามมาตรา ๒๑๓ ของรัฐธรรมนูญ
ซึ่งบัญญัติว่า บุคคลซึ่งถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพที่รัฐธรรมนูญคุ้มครองไว้มีสิทธิยื่นคำร้อง
ต่อศาลรัฐธรรมนูญเพื่อวินิจฉัยว่าการกระทำนั้นขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ โดยให้เหตุผลว่าตนถูกละเมิด
สิทธิและเสรีภาพที่รัฐธรรมนูญคุ้มครองไว้ จากคำสั่งกระทรวงมหาดไทย ที่ ๑๑๕/๒๕๕๖
ที่ไม่อนุญาตให้ผู้ร้องเข้ามาในราชอาณาจักร ไม่ว่าจะกรณีใด ๆ และการกระทำของผู้บัญชาการสำนักงาน
ตรวจคนเข้าเมืองที่ไม่อนุมัติให้บันทึกข้อมูลเพิ่มเติมเพื่ออนุญาตให้ผู้ร้องเดินทางเข้ามาในราชอาณาจักร
โดยอ้างเหตุผลตามคำสั่งดังกล่าว ทำให้ผู้ร้องซึ่งเป็นบุตรของมารดาที่มีสัญชาติไทยและตนเป็นผู้มีสัญชาติ
ไทยโดยการเกิด ไม่สามารถเข้ามาในราชอาณาจักรเพื่อทำการเพิ่มชื่อในทะเบียนราษฎร และทำบัตร
ประจำตัวประชาชนได้ นอกจากนี้ ผู้ร้องได้ยื่นคำร้องต่อผู้ตรวจการแผ่นดินแล้ว แต่ผู้ตรวจการแผ่นดิน
ไม่ได้ยื่นคำร้องต่อศาลภายใน ๖๐ วัน นับแต่วันที่ได้รับคำร้องจากผู้ร้อง ผู้ร้องจึงขอให้ศาลรัฐธรรมนูญ
พิจารณาวินิจฉัยว่า คำสั่งกระทรวงมหาดไทยและการกระทำของผู้บัญชาการสำนักงานตรวจคนเข้าเมือง

ดังกล่าว ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๙ กรณีจึงเป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไข ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ ประกอบพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยวิธีพิจารณาของ ศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๖ วรรคหนึ่ง ศาลรัฐธรรมนูญจึงมีอำนาจรับคำร้องไว้พิจารณา วินิจฉัย อย่างไรก็ตาม ในระหว่างการพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญต่อคำร้องนี้ กระทรวงมหาดไทยได้มี คำสั่งยกเลิกการไม่อนุญาตให้ผู้ร้องเข้ามาในราชอาณาจักร และสำนักงานตรวจคนเข้าเมืองได้บันทึกข้อมูล ในระบบสารสนเทศว่าผู้ร้องเป็นผู้มีสัญชาติไทย พร้อมทั้งลบรายชื่อผู้ร้องออกจากบัญชีบุคคลต้องห้าม เข้ามาในราชอาณาจักร และผู้ร้องได้รับการเพิกถอนคำสั่งห้ามเข้าประเทศไทยและได้รับสัญชาติไทย พร้อมทั้งจัดทำบัตรประจำตัวประชาชนและหนังสือเดินทางแล้วแม้ข้อเท็จจริงดังกล่าว มีผลให้เหตุที่ผู้ร้อง กล่าวอ้างว่าตนถูกกระทบสิทธิและเสรีภาพหมดลงแล้ว แต่ศาลรัฐธรรมนูญเห็นว่าการพิจารณาคดีนี้ต่อไป จะเป็นประโยชน์ต่อสาธารณะ ตามที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของ ศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๕๑ บัญญัติให้ศาลรัฐธรรมนูญไม่สั่งจำหน่ายคดีก็ได้ ศาลรัฐธรรมนูญจึงมีมติให้พิจารณาคดีนี้ต่อไป และกำหนดประเด็นที่ต้องพิจารณาวินิจฉัยว่า การเนรเทศ บุคคลสัญชาติไทยออกนอกราชอาณาจักร หรือห้ามมิให้ผู้มีสัญชาติไทยเข้ามาในราชอาณาจักร จะกระทำ ได้หรือไม่

จากข้อเท็จจริงและข้อกฎหมายที่ปรากฏในสำนวน จะเห็นได้ว่า กระบวนการเรียกร้องสิทธิ ตามกฎหมายในการขออนุญาตเข้ามาในราชอาณาจักรของผู้ร้องหลังจากถูกเนรเทศออกจากราชาอาณาจักร ตามคำสั่งกระทรวงมหาดไทยที่อ้างถึงข้างต้นเริ่มในปี ๒๕๔๖ จนถึงปัจจุบัน แสดงถึงความซับซ้อน ในข้อกฎหมายของการได้มาซึ่งสัญชาติไทยตามพระราชบัญญัติสัญชาติ พ.ศ. ๒๕๐๘ ซึ่งมีการแก้ไข เพิ่มเติม โดยเฉพาะอย่างยิ่ง กระบวนการพิจารณาในศาลจังหวัดกระบี่และศาลอุทธรณ์ภาค ๘ ซึ่งศาลอุทธรณ์ภาค ๘ ให้ผู้ร้องไปดำเนินการตามขั้นตอนของกฎหมายที่เกี่ยวข้องในการพิสูจน์สัญชาติ ให้เสร็จสิ้นเสียก่อน ในประเด็นนี้ ผู้ร้องก็ได้ดำเนินการกระบวนการเสร็จสิ้น เป็นผลให้ผู้ร้องได้ไปยื่น ขอดจดทะเบียนสุติบัตรที่สถานเอกอัครราชทูต ณ กรุงเฮก ประเทศเนเธอร์แลนด์ และต่อมาก็ได้ รับบัตรประจำตัวประชาชน และหนังสือเดินทาง จนเป็นผลต่อเนื่องให้กระทรวงมหาดไทย มีคำสั่งยกเลิกการไม่อนุญาตให้ผู้ร้องเข้ามาในราชอาณาจักรและสำนักงานตรวจคนเข้าเมืองได้บันทึกข้อมูล ในระบบสารสนเทศว่า ผู้ร้องเป็นผู้มีสัญชาติไทย พร้อมทั้งลบรายชื่อผู้ร้องออกจากบัญชีบุคคลต้องห้าม เข้ามาในราชอาณาจักรและผู้ร้องได้รับการเพิกถอนคำสั่งห้ามเข้าประเทศ และได้รับสัญชาติไทย เหตุที่เป็นมูลฐานให้ผู้ร้องร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญว่าตนถูกกระทบสิทธิและเสรีภาพตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ จึงหมดสิ้นไป

ในส่วนที่เกี่ยวกับประเด็นข้อต่อสู้ ทั้งข้อกฎหมายและข้อเท็จจริงระหว่างผู้ร้องกับหน่วยงานของรัฐต่าง ๆ และศาลยุติธรรม แม้ว่าศาลรัฐธรรมนูญไม่มีความจำเป็นที่จะต้องพิจารณาคำร้องของผู้ร้องตามเหตุผลข้างต้นแล้ว และสามารถจำหน่ายคดีนี้ได้ แต่ศาลรัฐธรรมนูญก็พิจารณาเห็นว่า การพิจารณาคดีต่อไปจะเป็นประโยชน์ต่อสาธารณะ โดยการยืนยันอีกครั้งถึงความศักดิ์สิทธิ์ของบทบัญญัติ มาตรา ๓๔ ของรัฐธรรมนูญว่าเป็นบทบัญญัติที่เป็นหลักประกันสิทธิขั้นพื้นฐานของประชาชนชาวไทยในการมีเสรีภาพในการพำนักในราชอาณาจักร และจะไม่ถูกเนรเทศออกนอกราชอาณาจักร และเสรีภาพที่จะเดินทางกลับเข้ามาในราชอาณาจักรเมื่อใดก็ได้ โดยรัฐจะใช้เหตุผลในการห้ามเข้าตามอำเภอใจไม่ได้ รัฐธรรมนูญฉบับนี้ได้รับรองสิทธินี้ในลักษณะเด็ดขาด ไม่มีบทบัญญัติใดที่เป็นการจำกัดสิทธิเหมือนกับบทบัญญัติอื่น ๆ ที่มักจะกำหนดให้เป็นไปตามกฎหมายที่เกี่ยวข้อง

ด้วยเหตุผลดังกล่าวข้างต้น จึงเห็นว่า การเนรเทศบุคคลสัญชาติไทยออกนอกราชอาณาจักรหรือห้ามมิให้ผู้มีสัญชาติไทยเข้ามาในราชอาณาจักร จะกระทำมิได้ ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๔ วรรคหนึ่ง

(นายนภดล เทพพิทักษ์)

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ